

LOS (6+) – lesmap

Beste leerkracht

Binnenkort komen jullie naar 'Los' kijken. Om de voorstelling vooraf te kaderen en achteraf te bespreken, kan je gebruik maken van deze lesmap. Op onze website www.ultima-thule.be kan je de trailer en andere info vinden. Mogen wij jou vragen het evaluatieformulier dat achteraan deze lesmap zit, in te vullen en naar ons te mailen?

We wensen jullie een fijne voorstelling!

Warme groet!

Ultima Thule

Figurentheater **Ultima Thule** heet je van harte welkom bij 'Los', een poëtische, grappige en muzikale voorstelling over vasthouden en loslaten. Over hoe, wanneer je ouders scheiden, alles anders wordt. Maar ook over hoe los, mettertijd, minder los wordt.

Sven Ronsijn, die de voorstelling schreef, koos bewust voor een thema waarmee veel kinderen vandaag in aanraking komen, rechtstreeks of onrechtstreeks. Niettemin wordt de voorstelling nooit moraliserend of triest, maar belicht ze de evolutie van de gevoelens van het kind op een realistische manier.

Max is een jongen van acht zonder superkracht.
Zijn ouders zijn net uit-één.
Weg van de plaats waar alles één is.
Nu woont hij twee keer in de stad.
Twee keer in een appartementsblok.
Twee keer op de tweeëntwintigste verdieping.
Eén keer in het noorden.
Eén keer in het zuiden.

Alles is anders nu.
Zijn vader kan niet meer schrijven.
In zijn oud huis wonen enkel nog de muizen.
Hij moet zich aanpassen.
Zijn moeder koopt een nieuw kleed.
En alles zit LOS.

Maar los blijft niet los.
Niet voor altijd.
Zonder dat Max het doorheeft, wordt los gewoon... minder los.

CREDITS

Tekst: Sven Ronsijn

Spel: Sven Ronsijn en Griet Van Damme

Muziek: Pablo Casella Dos Santos

Coaching: Wim De Wulf

Poppen: Evelyne Meersschaut en Katinka Heremans (stage)

Kostuums: Chris Snik

Scenografie en techniek: Rupert Defossez

Ter voorbereiding

Vertel de leerlingen aan de hand van bovenstaande korte inhoud waarover de voorstelling zal gaan. Laat hen het verhaal navertellen op basis van bovenstaand affichebeeld.

Over welke personages gaat de voorstelling? (mama, papa en Max)

Rond wie draait het verhaal denk je en waarom? (Max, hij staat centraal en draagt een rode trui = enige kleur in het affichebeeld)

Zijn de personages met elkaar verbonden? Staan ze dicht bij elkaar? (Nee, ze staan *los* van elkaar en zitten elk in hun eigen gedachtewereld – cf tekstballonnetjes bij stripverhalen)

...

Vertel de leerlingen hoe de ‘theaterdag’ er gaat uitzien: wanneer gaan jullie naar de voorstelling?

Hoe gaan jullie er naartoe? Waar vindt de voorstelling plaats? Hoe verloopt een voorstelling? (binnenkomen in een zaal met veel stoelen, het licht gaat uit, de voorstelling begint, na de voorstelling is er applaus, ...)

Wie van hen ging al eens eerder naar het theater? Hoe ging dat? Wat vonden ze ervan?

Ultima Thule brengt **figurentheater** dat het klassieke ‘poppentheater’ overstijgt. We laten de pop een volwaardig personage zijn en niet enkel drager van een tekst. ‘Figuren’ moeten niet per sé poppen zijn, het kunnen ook objecten zijn met een niet-menselijke beeltenis. Die objecten kunnen ook een verhaal brengen. Wat verwachten de leerlingen van figurentheater?

Bespreek zeker ook met de verantwoordelijke van het cultuurcentrum of **een korte nabespreking** met de acteurs mogelijk is. Na de voorstelling blijven zij dan een tijdje op scène en beantwoorden ze vragen van de leerlingen, laten leerlingen hun verhaal vertellen, Uit ervaring weten we dat het goed is met de leerlingen een kort gesprek aan te gaan zodat ze niet vol vragen en opmerkingen vertrekken, maar dat ze een plaats hebben kunnen geven aan bijvoorbeeld hun eigen ervaringen.

Na de voorstelling

Aan de hand van citaten, kunnen jullie de voorstelling nabespreken. Rekening houdend met de leeftijd en het niveau van de klasgroep, kunnen jullie vragen bedenken en zo peilen naar hetgeen de leerlingen begrepen en onthouden hebben, waarmee ze akkoord gaan, eventueel naar eigen ervaringen, ...

‘Ik ben het hoofdpersonage in dit verhaal.’ (cf hoger – bespreking affichebeeld) Het verhaal wordt verteld vanuit het standpunt van het kind, Max. Hij is **‘de rode draad’** in het verhaal.

‘Sven is mijn hoofd en mijn linkerarm. ... Griet is mijn voeten, mijn poep en mijn rechterarm.’ De ouders van Max zijn Griet en Sven. Zowel in het verhaal als *in het echt* heten ze Griet en Sven, maar *in het echt* zijn ze niet met elkaar getrouwd of van elkaar gescheiden.

Sven (schrijver, regisseur en acteur) vertrekt voor ‘Los’ vanuit het beeldende waarbij de pop absoluut noodzakelijk is om het verhaal te vertellen. De pop is essentieel in de vertelling omdat Max ons zijn verhaal vertelt van hoe hij de scheiding van zijn ouders ervaren heeft. Aan het begin van de voorstelling manipuleren Griet en Sven samen de pop en dat lukt: je hebt vier handen nodig om Max te laten bestaan, te laten leven. Maar eens de scheiding een feit is, is er telkens slechts één manipulator en gaat het een stuk moeilijker.

‘Pablo ... Hij is hier omdat ge met woorden niet altijd alles kunt zeggen.’ Pablo is onze muzikant die de voorstelling van een soundtrack voorziet. Hij komt ook even oppassen op Max wanneer zijn mama een avond uit is. Soms kan je met muziek jouw gevoelens beter uitdrukken. Woorden zijn soms zeer moeilijk te vinden terwijl we toch onze gevoelens willen laten zien.

‘Uit-een. Weg van de plek waar alles één is. ... En nu woon ik dus twee keer in de stad.’ De ouders van Max maakten vaak ruzie en toen was het plots gedaan met ruzie maken. In plaats daarvan kwam er stilte, heel veel stilte. Griet en Sven gingen uiteen/uit-één. **‘Los van elkaar.’** Ze gingen apart wonen en alles moest verdeeld worden. De stoelen, de tafel, de klok, de pan, ... alles werd in twee gezaagd en in verhuiskisten gestoken. In het begin was het bijvoorbeeld moeilijk om op een stoel met slechts twee poten te zitten, maar na een tijdje wen je daaraan en lukt het. (zie einde van de voorstelling)

‘Hij heeft heel de namiddag geknutseld. Met een verhuisdoos. Heel ons huis nagemaakt.’ (Max) ‘Ik heb dat gemaakt om niet te vergeten.’ Voor Max is het zeer moeilijk om het oude huis achter te laten. Hij maakt een maquette om zijn gezin, zoals het vroeger was, nooit te vergeten.

‘Wie woont er nu in ons huis? ... De muizen.’ De muizen wonen in Max’ vroegere huis en geven commentaar op hetgeen gebeurt en vertellen ons hoe ze denken dat het zal aflopen. Maar bestaan de muizen wel echt of zijn het bijvoorbeeld *muizenissen* in Max’ hoofd? Het gebruik van bluelights zou een tip kunnen zijn. De muizenscènes vinden ook telkens plaats wanneer Max slaapt. Ze staan een beetje los van de rest van de voorstelling.

‘Moet ik echt kiezen?’ De ouders van Max gaan uit elkaar. Wat moet er nu met Max gebeuren? Moet hij voor één van hen kiezen? Kan hij dat? Er wordt een week/week-regeling getroffen (co-ouderschap). Max woont één week bij zijn mama, één week bij zijn papa. Maar dat is niet gemakkelijk: **‘Als ik bij mama ben, mis ik u (tegen Sven) en als ik hier ben mis ik mama.’** Max moet altijd één van zijn ouders missen. Bovendien is steeds verhuizen ook niet zo eenvoudig. Er moeten steeds een heleboel dingen mee: **‘Van hier naar daar, van daar naar hier. ... En week na week: geladen!’**

‘Ik bel ne keer. ... Om te weten hoe ’t gegaan is.’ Bij de telefoongesprekken krijgen we een camerabeeld van de ene beller, groot geprojecteerd achter de andere beller. Zo staan ze beiden in hetzelfde beeld.

‘Ik haat dit! Ik haat het dat alles los hangt!’ Max vindt de nieuwe situatie niet fijn. Hij wil terug naar hoe het vroeger was, maar dat kan niet. Hij is kwaad op zijn ouders en wil weg van hen. **‘Ik ga scheiden van jullie! Hoe? Dat kan niet!?’** Max kan natuurlijk niet van zijn ouders scheiden.

‘Ik vind ’t ok als ge kwaad zijt.’ Het is zeer normaal dat Max kwaad is en zijn papa zegt dat hij dat dan ook mag zijn. Het is zeer belangrijk dat je vertelt hoe je je voelt. Het is ook waardevol dat de ouders vertellen wat er gaande is: **‘Max, kom eens hier. ... Uw mama én uw papa ... Hoe zegt ge dat? ...’,** een open dialoog voeren in plaats van het kind in het ongewisse te laten.

‘Niets werkt. Wat ik ook probeer. En dus blijft alles zoals het nu is. Los.’ Voor Max is het zeer moeilijk te aanvaarden dat zijn ouders uit elkaar zijn en hij blijft er dan ook alles aan doen om ze terug bij elkaar te brengen. (tegen Sven) **‘D’r staat nog niks op uw blad. ... Misschien moet ge terug beginnen met: voor Griet. Misschien dat de rest van ’t boek dan ook wel komt.’** (tegen Griet) **‘Als ge maar niet met ne nieuwe papa naar huis komt. ... Ik kan u nu al zeggen dat ik hem niet ok vind.’**

Het is zo dat er veel tijd zit tussen de scheiding en het volle besef dat de ouders *voor altijd* uit elkaar zijn.

(Griet) 'Tot vrijdag.' **(Sven) 'Tot vrijdag.'** Hoe eindigt de voorstelling volgens de leerlingen? Komen de ouders terug bij elkaar? Of hebben ze een manier gevonden om *los* van elkaar te leven? **"t Was jammer. Maar 't was nodig.'**

Het is zeer belangrijk plaats te geven aan persoonlijke ervaring en gevoelens. Mocht er **meer duiding** nodig zijn, kunnen we alvast deze websites en artikels aanbevelen:

www.tweehuizen.be

http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20120531_227 'ADVIES. Wat gebeurt er met je kind ne een scheiding?'

<http://weekend.knack.be/lifestyle/radar/scheiden-zonder-strijden-de-belg-is-een-gelukszoeker-geworden/article-longread-702255.html> 'Scheiden zonder strijden' (ook te downloaden vanop onze website)

DOE-dingen

Ultima Thule brengt figurentheater. 'Figuren' is een ruim begrip en behelst niet enkel poppen.

Maak met de leerlingen poppen, dieren, voorwerpen, decortjes, Hiervoor kan je veel tips vinden op Pinterest en andere websites.

'Speel' met de leerlingen een bestaand of zelfverzonnen verhaal met de gemaakte poppen, voorwerpen, muziek, Let erop dat de acteurs ook *los* van de pop komen.

Maak met de leerlingen **een maquette** van de klas of de school en gebruik hiervoor bijvoorbeeld ook een verhuisdoos. Laat de leerlingen een maquette maken van hun huis, hun kamer,

Laat de leerlingen aan de hand van een tekening, popjes, ... **hun gezinssituatie** schetsen. Zo leren ze dat er veel soorten gezinnen zijn en leren ze begrip opbrengen voor elkaar.

Soms kan je met **muziek** gevoelens beter uitdrukken. Woorden zijn soms zeer moeilijk te vinden terwijl we toch onze gevoelens willen laten zien. Zoek muziek die bij deze basisemoties past: blij, bang, boos, bedroefd.

www.ultima-thule.be

info@ultima-thule.be

+ 32 (0)9 324 08 68

Evaluatieformulier

Fijn dat jullie naar 'Los' zijn komen kijken. Wij willen graag vernemen wat jullie van onze voorstelling vonden. Daarom willen wij vragen dit evaluatieformulier in te vullen en te mailen naar info@ultima-thule.be. Waarvoor hartelijk dank!

Naam van de school:

Naam van de leerkracht:

Leerjaar:

Vragen over de voorstelling

Wat vonden jullie van de voorstelling? Wat vonden jullie leuk? Minder leuk?

.....
.....
.....
.....

Was het verhaal makkelijk te volgen? Was het voor sommige kinderen misschien wel herkenbaar?

.....
.....
.....
.....

Wat vonden jullie ervan dat het personage Max 'gespeeld' werd door een pop?

.....
.....
.....
.....

Vinden jullie (leerkrachten en begeleiders) de voorstelling geschikt voor 6+?

.....
.....
.....
.....

Hoe werden de kinderen voorbereid op de voorstelling? Hebben jullie daarbij gebruik gemaakt van de lesmap? Hebben jullie een nagesprek gehad?

.....
.....
.....
.....

Hebben jullie nog extra opmerkingen? Tips?

.....
.....
.....
.....

Algemene vragen

Waar en wanneer hebben jullie 'Los' gezien? (datum, uur en plaats)

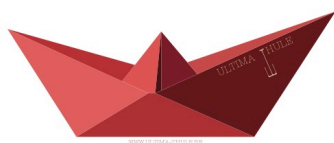
.....

Is het de eerste keer dat jullie een voorstelling van Ultima Thule gezien hebben?

.....
.....

Hoe hebben jullie de keuze gemaakt om naar 'Los' te komen kijken?

.....
.....
.....

Hartelijk dank voor jullie feedback en tot binnenkort!

Warme groet!
Ultima Thule